

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

O istorie versificată a petrolului

Av. Dr. Pașcu BALACI

26.

Lampa cu petrol a copilăriei mele...

Copil eu fiind, la -ai mei părinți, în tindă,
Eram trimis să cumpăr *fotoghin*,
Iar mama- l folosea să ardă lin
Feștila albă -n lampa cu oglindă:

Să lumineze cartea de colindă,
Ori să citim un basm de suspans plin,
Ori *Biblia*, cu înmulțiri de vin
Și pești, să fie la săraci merindă.

Când nu era petrol în sat, cu tata,
Mă îndreptam spre *Binșul*¹⁶ cărturar,
Ca doi recruți ce - au ispravit armata,

Dar pedepsiți, la modul exemplar,
De un majur cu palma cât lopata,

S - aducem în marmite lucrul rar.

¹⁶ *Binșul*- denumirea locală pentru orașul Beiuș din județul Bihor, unde a fost înființat în 1828 de către episcopul Samuil Vulcan un vestit liceu care îi poartă numele (n.a.)

27

Petrolul -panaceu universal...

Petrolul curăță, regenerează
Și vindecă reuma, astmul, guta,
Prostata care tace ca și muta
Și chiar tumoarea -n crunta metastază,

Iar diabetul nu înaintează,
Cunoaște –n organism el singur ruta
Spre intestine și oprește sputa
Și sănătatea ameliorează.

Se știe că sondorii au mâini unse
De –oloiul cel din piatră când îl scot,
Iar gazul când pe nări în ei pătrunse

2
A și sterilizat al lor borhot,
Celula cea bolnavă când străpunse...
Să fie panaceu universal, el, tot ¹⁷?

¹⁷ Cunoscutul cercetător în domeniul cancerului, dr.med. Paul Gerhardt Seeger a explicat vindecarea adusă de petrol, astfel: „În baza cercetărilor efectuate de mine în perioada 1936-1940 a devenit certitudine faptul că în celula afectată de cancer are loc esterificarea colesterolului și acești esteri (compuși rezultați din acid și alcool, cu eliminarea apei) sunt dizolvați de petrol, drept urmare celula va fi în măsură să se auto-regenezeze.” Cum anume au descoperit că petrolul poate fi băut? Ei bine, în Baku, capitala țigăului din Rusia, se întâmpla des ca muncitorii care lucrau la sondele de țigă să se atingă de gura proprie cu mâinile mânăjite cu țigă, și inspirau „vrând-nevrând”, și aburii de țigă formați la nivelul sondelor – acestea ajungând apoi în stomacul lor. Pe parcursul examinărilor medicale de rutină s-a constatat faptul că muncitorii ce lucrau la sondele de țigă nu se îmbolnăveau în nici un caz de cancer, în organismele lor nu erau prezente nici tumori și nici metastaze. (Merită să menționăm aici faptul că mecanicii auto și cei care lucrează în mod continuu cu mâinile mânăjite cu țigă și se rănesc în timpul lucrului nu suferă decât rar sau chiar niciodată de răni ulcerate.) S-a cercetat motivul acestui fapt și s-a constatat cu uimire că nu poate exista un alt motiv decât redusă cantitate de petrol care ajungea în organismul acestor persoane – involuntar – dar aproape zilnic; pentru multă lume, acest lucru pare de neînțeles. Și totuși, acesta este situația de fapt, și în zilele noastre primim în mod repetat știri despre puterea de vindecare dovedită a petrolului. Chiar și Samuel Hahnemann, fondatorul homeopatiei cu produse având efecte terapeutice, bazate pe componente naturale, care ajută organismul nostru să se vindece fără a produce efecte secundare. El administra pacienților petrol diluat, în doze de câte 3 – 30 centilitri pentru scrofuloză, boală ce atacă glandele gâtului, împotriva erupțiilor cutanate, a disconfortului emoțional, a emoțiilor, temerilor, preocupărilor, etc. ce induc acuze de lungă durată, în cazul problemelor persistente ale stomacului și plămânilor, a amețelilor din momentul trezirii, a tulburărilor de vedere, a senzațiilor de mâncărime la nivelul urechii, a senzației de greață, a tulburărilor de prostată, a răgușelii, a tusei uscate, a leșinului, în cazul unor bătăi rapide ale inimii, dureri ale cefei și la nivelul coxisului, articulații care „scârțâie”, genunchi rigid, tumefacții provocate de îngheț, piele uscată, herpes, bufeuri, senzație de frig și ganglioni întăriți.

Constatări relatate sunt rezultate din experimentele legate de petrol și le putem citi în numărul 5 din anul 1964 al publicației *Zeitschrift der Internationalen Medizinischen Gesellschaft für Blut- und Geschwulstkrankheiten* (Jurnalul Societății Medicale Internaționale pentru boli hematologice și tumorale). Acizii nucleici (substanță având moleculă mare, ce se găsește în nucleul celular și în citoplasma organismelor vii, jucând un mare rol în genetic) ce se găsesc în celulele tumorale diferă de cele din celulele sănătoase au degenerat. Se poate pune întrebarea legitimă: Care este motivul apariției acelor acizi nucleici străini de corpul uman care degenează în celule și creează astfel cancerul? Conform activității oncologului italian Dr. Tullio Simoncini, la ora actuală, știm deja că o infecție fungică duce la apariția cancerului. În baza cercetărilor efectuate știm că acești acizi nucleici străini de corpul uman dau naștere într-adevăr la cancer, dar distrugerea lor prin petrol împiedică apariția cancerului. Toate mijloacele care au efect anti-cancerigen fie deteriorează acizii nucleici degenerați, fie restabilește funcționarea normală a metabolismului greșit comandat al celulelor, fie transformă funcțiile glandei pituitare. Atunci medicii spun: Să căutăm substanțe cu ajutorul cărora putem bloca sau împiedica dezvoltarea acidului nucleic degenerat! Se presupune cu justețe că petrolul are efecte obstaculante și în acest sens. S-a constatat că bolnavii – după ce li s-a administrat petrol – și-au recăpătat pofta de mâncare, le-a crescut masa corporală, ba chiar au putut să consume și mâncăruri mai „grele”, pentru că digestia lor s-a normalizat. Tensiunea lor arterială s-a îmbunătățit și a pornit multiplicarea globulelor roșii din sânge. Explicația ar putea fi aceea că hidrocarburile au efect asupra funcțiilor celulelor și, prin aceasta, re-acordează metabolismul. Adică petrolul stimulează în mod evident și în bine întregul metabolism uman (n.a.)

28

Metamorfozele petrolului...

Cât de murdar e la-nceput petrolul
Când negru iese, ca din fund de iad,
Dar după ce își spală straiu-n vad,
Lichidu-și schimbă în retorte rolul:

Atomii lui, fierbând de-a rostogolul,
Unii ridică-se, iar alții cad
În păcuri grele, cocs și bitum fad
Și-n negrul cel de fum, mai cald ca ghiolul...

Apoi, ridică-se la suprafață
Gaze de sondă,propanul, butanul
Și-acoperă-a amestecului față,

Benzina,parafina , ce scot banul,
De *glicerină* încă se agață
Glicol și naftalină cu toptanul...

29

Om și țigăi - ce mare-asemănare !...

Cât de murdar e omul: ca petrolul!
Dar cum țigăiul fierbe în cazane
Să se purifice în mari bulboane
Și să își schimbe ca actorul rolul:

Să lumineze, să-ncălzească golul,
Așa –i și păcătosul : jos, sub strane,
Primește fericitele blazoane,
Credința-i înălbește turnesolul...

Om și țigăi, ce mare –asemănare:
Vin din adâncuri către suprafață,
Impuri la început și-n tulburare,

Apoi se limpezesc întreaga viață
Să dea căldura și lumina care
Le-a pus-o Tatăl la început în brațe...

30

Imperiu vei avea, de ai petrol¹⁸ !

Imperiu vei avea, de ai petrol,
Cu el începi și potențezi uzine,
Întreci cu el cărbunele din mine
Și-n lumea mare-ajungi în primul rol.

Cu el, dai tot pământul rostogol,
Chiar aurul îl faci, tu, de rușine,
Când curge sânge tânăr, crud, în vine,
Preface în erou un mototol.

Al tău e solul, aerul și marea,
Prin tancuri, avioane, cuirasate
Și ale tale sunt pădurea , sarea

Și toate-ale pământului bucate
Și flăcăruia –n mii de felinare
Și perle, diamante, nestemate...

¹⁸ Henry Bérenger, comisar al Franței pentru combustibili lichizi în timpul primului război mondial, a evidențiat, într-o notă diplomatică remisă premierului francez Clemenceau în decembrie 1919, semnificația majoră pe care o prezintă deținerea resurselor de petrol de către fiecare dintre marile puteri în epoca modernă: „... Cine va avea petrol va avea Imperiul! Imperiul mărilor prin petrolurile grele; Imperiul aerului prin esențele ușoare, continentele prin gaze și petrolurile lampante; Imperiul lumii prin puterea financiară atașată unei materii mai prețioase, mai fermecătoare, mai dominante a planetei decât însuși aurul!”, apud Pierre l’Espagnol de la Tramerye, *La lutte mondiale pour le pétrole*, III – e édition, Paris, Éditions de la Vie Universitaire, 1923, p. 14.

31

Un gheizer de petrol a schimbat lumea...

În zece ianuarie în anul
O mienouășuteunu, pe un deal,
Zis *Spindletop* în orice manual ¹⁹,
Cum știe bine tot americanul

S-a depășit în lumea asta planul
La orice erupție de naftă, căci un val
Țâșnit-a-n sus ca-n prerie un cal
Și-a-ntins în Lumea Nouă tot oceanul

De sonde peste Texas, Louisiana,
Precum ciuperci după o ploaie bună,
Sau cum se-ntinde-n câmpuri buruiana...

America-i noul Zeus ce tună,
Căci dat-a bunul Dumnezeu *oil* - mana
Altor pribegi salvați dintr-o furtună...

19 *Spindletop* este numele unui foarte bogat câmp petrolifer situate în sudul orașului Beaumont din statul Texas . În 10 ianuarie 1901 un gheizer impresionat de petrol de peste 50 metri înălțime a schimbat istoria Americii și a lumii întregi. Cu o cantitate de 100 000 de barili pe zi (16 000 metri cubi), el a fost cel mai important puț petrolifer din Statele Unite. Mai târziu, o altă descoperire de la [Yount-Lee Oil Company](#) în 13 noiembrie 1925, tot în Spindletop, a unui mare zăcământ situat la o adâncime de 800 de metri a dus la obținerea unei producții record de 21 de milioane de barili în anul 1927 (57 000 barili pe zi), preschimbând Statele Unite în prima putere mondială (n.a.)

32

Detronarea Regelui Aur de către Mister Petrol ...

Deși de la -nceputurile lumii,
Aurul fost-a rege peste regi,
Cel mai puternic între crunte legi,
Ieșit-a din adâncurile humii,

Ca vulturul hulpav pe vremea ciumii,
Ulei de piatră, bun pentru betegi,
De pus la osii, umflături și negi,
Ori să aprindă în bordei bitumii...

Apoi pârâul preschimbat în fluviu
Tronul cel greu de aur a lovit
Și tot crescând din urmă-al lui diluviu,

5
Idolul cel mai vechi l - a prăbușit...
Acum , foștii băieșii cată –n aluviu
Alt *aur negru* mult mai prețuit...

33

Imensa sete a motoarelor Diesel

Omieoptsutenouăzecișișapte:
Herr *Rudolf Diesel* cu al său piston
Schimbat-a lumea și a pus pe tron
Petrolul-al vremurilor negru lapte.

Cărbunele va-nainta spre noapte,
Căci gazul în cilindrul cu blazon
A dat imperturbabilul lui ton
Marii istorii cu rapide fapte.

De-atunci , vai, milioane de motoare
Cerut-au motorină să se-adape;
S-a-ntunecat de fum mărețul soare

Și în pustiuri, mări, mai multe sape
Pătruns-au mai adânc către unsoare
Să sature flămândelesupape.*

*După cum se știe, în anul 1897, inginerul german Rudolf Diesel a brevetat motorul, ce-i poartă de atunci numele, funcționând exclusiv pe bază de păcură și care a căpătat curând o largă utilizare în industrie, căi ferate, marina comercială și militară etc. În primul deceniu al secolului al XX-lea, grație perfecționării continue a motoarelor cu explozie acționând cu esențe, cunosc o intensă dezvoltare automobilismul și aviația. Cărbunele, combustibilul solid care în a doua jumătate a veacului al XX-lea a contribuit substanțial la prosperitatea economică a Marii Britanii, Germaniei și S.U.A., a început să fie concurat serios de produsele petroliere. Între factorii producători de energie în lume, detronarea cărbunelui de către combustibilul lichid – adică de către petrol – a fost de-a dreptul spectaculoasă. Astfel este de ajuns să amintim că deja în anul 1930 peste 26% din energia mondială era furnizată de petrol, în vreme ce astăzi proporția respectivă s-a dublat. Această ascensiune rapidă s-a datorat indiscutabil avantajelor multiple pe care le-a prezentat din primul moment petrolul, față de cărbune, ca producător de energie: - randament superior (1 kg țiței = 1,7 kg cărbune); - extracție mai ușoară; - lesne de transportat (prin pipe-lines-uri) și în timp scurt, cu minim de pierderi; - transport pe mare în condiții mai avantajoase (încărcare, securitate, volum etc.)⁵ ; - prin calitățile lor, produsele petroliere asigură vaselor comerciale sau de război o rază de acțiune superioară și o mare mobilitate (**GH. BUZATU, O ISTORIE A PETROLULUI ROMÂNESC**, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Casa Editorială Demiurg, Iași , 2009, p.14)

34

Photogen, photogen - über alles ¹⁹ ...

Ce –a fost petrolul la-nceput ? Dohot
Să ungă osii la cvadrige temute
Și bitum la corăbiile rupte,
Ulei feștilei să lumine tot,

Leac pentru gută, vechiul antidot
La nervii slabi, pomadă la urâte,
Când vor să netezească a lor cute
Și vor să se mărite c-un netot...

Ce e țiteiu - acum? Lubrifiant
Ce mișcă-amețitor întreaga lume,
Napalm și cauciuc , refrigerent,

Benzini și motorini ce fierb în spume,
E nailon, tergal și detergent,
Celuloid și discuri cu mari nume...

¹⁹ *Photogen, photogen- über alles...* (Petrol petrol- peste tot), o parafrizare a imnului de stat al Germaniei intitulat *Deutschland, deutschland, über alles*, mai ales după inventarea motorului Diesel în anul 1897 (n.a.)

35

Ce face acum anticu-ulei de piatră ?...

Ce face acum vechiul *ulei de piatră* ?
Ne curăță, îmbracă, mobilează,
Conservă, ne transportă, tapisează
Și încălzește recea noastră vatră.

E câinele de pază ce nu latră,
Un substitut oțelului: creează
Noi sticle și hârtii în altă ștează,
Temple de plastic erei idolatră.

Petrolia e lumea noastră - acum,
De la asfalt la gazele de sondă,
Adus-a fericire, murdărie, fum;

Ne-o înghiți temuta anacondă ?
Poate-om găsi în capătu-i de drum
O nouă energie-n altă frondă ...

36

La mine-n sat, petrolul ca săpunul...

La mine-n sat, petrolul ca săpunul
Un mare preț avea printre țărânci:
Țin bine minte amirosind pe bănci
(Când școala începând, fierbeam magiunul,

Cu moșul mestecând domol, tutunul),
Cum ne intra prin nări ca niște șpangi
Izul de fotoghin și trei țigănci
Strâmbat-au nasul și și-au spart ceaunul.

- Pune-ți două linguri de petrol pe păr !
Șoptea vecina spre vreo fată -n taină
Și aceasta nu credea că-i în răspăr,

Sfatul primit când descusea vreo haină.
Se pieptăna și - apoi cu călăpăr*
Scotea miasma din codița-i faină.

* **Călăpăr**, plantă erbacee perenă, aromatică, având [tulpină](#) catifelată, frunze ovale și flori galbene, cultivată și în scop decorativ; calomfir. /<sb. kaloper (apud Dex)

37

În zona Baku de înfigi o țeavă...

În zona Baku de înfigi o țeavă
Într-un pământ doldora de țitei,
Tot gazul îl aprinzi la gura ei !
Pentru această mult dorită lavă

Salve de tun s-au tras mereu din navă !
Iar sângele războiului, de vrei,
Ca să-l obții, închină-te la-alți zei:
Petrolul ne e zilnica otravă !

Beau rușii *nafta* dintr-o-nghițitură,
Licoare e și tonic, totodată,
Leac pentru gută și vătămătură

Și pentru scorbut, limbă grea, umflată,
La bolile Venerei-i păzitură
Și litiazei cu ascunsa-i piatră...

38

S-a căutat doar sarea: s-a găsit țitei...

S-a căutat doar sarea: s-a găsit țitei,
În loc de Indii, s-au aflat Americi,
Exploratorii –au devenit patetici
Și s-au întors acasă semizei,

Lupi coloniști în albe piei de miei.
Dar Domnul, miluindu-i pe iberici
Cu aur mult, ei deveniră- isterici:
Întorsu-și-a El fața de la ei !

Și sub deșerturi tupilă petrolul,
Semn de iubire la săracii lumii:
Arabii , ce schimbară prin vremuri rolul:

Cămila nu mai scurmă fața humii,
Și tot Apusu-adapă-se în ghiolul
Cel despicat de Moise –n Țara Ciumii ...

39

Adăpătoarea cailor- putere ...

Din panaceu universal -oroare !
Petrolul s-a schimbat în Styxul morții:
Ce mare, cruntă - ironie a sorții !
Capsule cu puternica unsoare

Prinse au fost la - a arcului cătare
Și nimeni nu a numărat nici orții,
Nici câți căzut-au, jalnici, contraforții
Cetăților atât de - nfloritoare...

Adăpătoare a cailor - putere,
Sânge al monștrilor cu lungă țevă,
Cea mai întunecată-a lumii fiere,

Combustia ce-mpinge greaua navă,
Lichidul ce aduce-n grabă-avere
Și cea mai veche, la-ndemână- otravă...

40

Întâlnirea cu sondele din Bihor...

O mienouă suteoptzeciși-unu,
Când mă-ntâlnii deodat' pe frontieră
Cu o relictă din străveche eră-
Țiței cu coada mândră ca păunu'

Și unsă, lunecoasă ca săpunu' ...
Dacă , demult, Ordin de Jartieră²⁰
Dat-a un rege la vivandieră,
Să râdă de curtenii săi, nebunu' ,

Astăzi , uimit, aș da câmpiei noastre
Din Vestul țării un blazon distins:
Un clonț de vultur între bălți-albastre

Sub bolți de păpuriș gălbui și nins:
Prin greutăți ajunge –se la astre²¹ ,
Așa cum nafta spre Bihor s-a-ntins...

²⁰ Ordinul Jartierei a fost instituit în anul 1348 de către regele **Eduard al III-lea** al Angliei, în urma unei nostime întâmplări petrecute la curte cu ocazia unui bal. În timpul dansului, contesa **Joan de Salisbury**, favorita regelui, a scăpat pe jos jartiera ei albastră. Regele s-a aplecat, a ridicat-o și, spre a abate atenția invitaților de la contesa foarte rușinată, și-a legat jartiera la genunchiul său, exclamând: **“Rușine aceluia ce rău gândește”**. Cum totuși curtenii nu și-au putut opri un zâmbet, regele, spre a-și consola favorita, i-a făgăduit **“să ridice jartiera atât de mult încât până și cei mai înalți demnitari vor dori s-o poarte.”** Și a înființat astfel **Ordinul Jartierei**. El este alcătuit dintr-o broșă, reprezentând o jartieră, care amintește de „jartiera contesei de Salisbury”. Circular, pe marginea broșei (pe jartieră), se află gravată, cu litere de aur, deviza *Ordinului Jartierei: HONI • SOIT • QUI • MAL • Y • PENSE* În centru, pe un scut alb, este reprezentată o cruce roșie.

²¹ Prin greutateți se ajunge la astre, de la maxima latinească *Per aspera ad astra* (n.a.)

41

Decât să-ți fie frig, mai bine să-ți fie foame...

De scade prețul la petrol , va crește
Până la cer primejdii de răscoală:
Arabul Orient se duce-n în boală,
Iar Rusia căsca-va cruntul clește

Ce-l ține amenințând-ntre -ale ei dește:
Se clatină gigantica ei oală
De nu e lină , bună și domoală
Calea spre Europa ce țitei cerșește...

Un dans pe sârmă, de infarct ! - se ține
Din Kamceatka până-n Gibraltar:
- *Decât să-ți fie frig, este mai bine,*

Să-ți fie foame, spusu-mi-a cu har,
A mea vecină, Tița, prin suspine
Și n-am să uit nicidecum cuvântu-i rar...

42

”Petroleum is the King ” ! zice englezul...

Petroleum is the King! zice englezul,
Când kilul de țitei face cât două
De vechi cărbuni înmormântați sub rouă.
Nici n-a trecut mult timp de când burghezul

Din Londra și New York au dat botezul:
Extrage- se ușor ca-albuș din ouă
Și asta ne convine , Doamne, nouă,
Că nici nu mai muncim ca și chinezul.

Prin *pipe line* transportăm întreagă prada
Și chiar mai ieftin pe ocean ori mare:
Profitul vine sigur cu grămada,

Iar raza de-acțiune-i mult mai mare
Și încetează ca prin farmec sfada.
Atunci ne trece orice supărare...

43

Politica duhnește a țitei...

Politica duhnește a țitei ²²

Din Moscova și până-n Washington,
Pământu-ntreg a devenit piston
Împins în universul cu ulei !

Căruța de-azi, nu are cai, ci zmei,
Trecând în goană și-ngrozind pieton
Pe drumuri de asfalt ori de beton
Și scoate fum – ăsta-i păcatul ei !

Petrolul e *perpetuum mobile*,
Că totul mișcă și la nesfârșit,
Chiar pixurile ce descriu idile

Se nasc din *bitumul* disprețuit ...
Recent , industriașii-au scos și file
Din *plastic* mai subtil, bun de turtit...

²² Cf. Jean-Jacques Berreby, *Histoire mondiale du petrole*, Paris, Éditions du Pont Royal, 1961 (expresia autorului este următoarea: ``politica mondială miroase a petrol``)

44

Janus cu două fețe e petrolul...

Janus cu două fețe e petrolul:
Una ne încălzește, luminează,
Prin torțe , caselor le este pază,
Dar *cealaltă*, schimbă protocolul

Și ia-n primire-al său malefic, rolul:
Arde, distruge, strică, incendiază,
Ucide, afumă, zilnic poluează
Întreg pământu -l dă de –a rostogolul

Prin mari mizerii ca și pe o minge
Din piele hărtănită și umflată,
Ajunsă-n mlaștină , mereu –o- împinge

Spre gaura cea neagră , însetată...
Numai din mila Lui nu se va stinge
Lumina din opaiț binecuvântată...

45

Țiteiul se măsoară-n mii de chipuri...

Barilul are patru 'ș' două de galoane,
Iar un galon o sutăcii' n' ș' nouă litri:
În meciul cu petrol, cine-s *arbitri*
Prin câmpuri cu țitei, nu-n stadioane ,

Pe râturi de nisip, ori prin oceane
Și totul socotind în kilolitri,
În metri cubi, în uncii, decalitri,
Ori alt fel de măsuri, pân' la năframe ?

Țițeiul se măsoară-n mii de chipuri
Ca altădată untdelemnul sfânt:
Mirosul lui pătruns-a până-n cipuri,

11

Ni-e înălțare, viață și mormânt,
O mare de bitume sub nisipuri,
E o legendă vie în frământ.

46

Petrolul e-n toate ca al'dată Partidul ²³ ...

Petrolul e-n toate ca al'dată Partidul,
În combustibili, bascheți, rujul la femei ,
În pantaloni elastici, bureței,
În al chimiei panaceu lichid.

Adesea ne pătrunde până-n blid,
E- n gumi de mestecat, de vrei, nu vrei,
Creioane, lumânări , dresuri, ulei
Și antigel, *dessous*-uri. Nu -i timid !

E cea mai mare-invăzie din lume
Cu rele și cu bune, ca viața,
Migrează neștiut din hume-n hume:

Nu știe unde iese dimineața:
Cifre octanice, tăcute pume
Ne saltă prețurile, cordul, piața....

²³ Aluzie la cunoscutul vers din poezia patriotardă din vremea dominației totale a Partidului Comunist Român, autor George Lesnea : „Partidul e-n toate, e-n cele ce sunt/Și-n cele ce mâine vor râde la soare/E-n holda întregă și-n bobul mărunț/E-n pruncul din leagăn și-n omul cărunț /E-n viața ce veșnic nu moare" (n.a.)

47

Prima producție din lume de țitei ...

Prima producție din lume de țitei
Și prima capitală luminată
Și cea dintâi conductă animată
De gaz metan prin câmpuri cu costrei

A fost aici, la noi, și nu la ei ²⁴ ...
Podoabă din bitum, dar argintată
În Dacia străbună-a fost aflată

Și nu la celți, ori la fudulii-ahei.

La Sucidava, Tomis ori Histriá
Se construia cu bitum din cel bun
Și meșteri mari , cu toată măiestria,

Ne lăudau mortarul cel străbun...
Există-n lume o țară: România,
Pe un ocean de naftă și de fum...

²⁴ Bucureștii au fost primul oraș din lume iluminat cu kerosen. În statistica mondială din 1857, România apare cu o producție de 1977 barili de țiței (275 tone), ea fiind singura țară din lume ce figurează cu astfel de producție pentru 1857 și 1858 , Statele Unite apar abia în anul 1859. Au existat în Vechiul Regat sonde celebre precum cea cu nr. 69 de la Țuicani ce producea zilnic 250 de vagoane de țiței și chiar după 2 ani și 8 luni mai dădea încă 10- 15 vagoane pe zi sau sonda nr 2 Ochiuri ce producea 320 vagoane de țiței pe zi. În anul 1975, România s-a situat pe locul III în lume ca țară producătoare de utilaj petrolier și pe locul II în ce privește exportul de instalații de foraj. Apud René Sédillot, **Histoire du pétrole**, Ed. Fayard, Paris, 1974, traducere în românește de Sergiu Stanciu, 1979, Editura politică, București.

48

Fântâna cea adâncă n-are apă...

Fântâna cea adâncă... n-are apă,
Ci un lichid vâscos cu miros greu:
- Ce-i cu ciudatul ăsta minereu ?
De ce băieșii, după el, tot sapă

*Și se afundă și mai mult în groapă,
De parc-ar căuta pe Dumnezeu ,
Ziua și noaptea asudând mereu
Și de a lui obsesie nu scapă ?*

Minune ! Căci noroiul , sus, se - aprinde
Și uvrierii se-ncălzesc la foc,
Așa n-am mai văzut eu pe niciunde

Ca-n România cea fără noroc:
Când bogăția stă să ne inunde
Vin noi stăpâni, aici , să-și facă loc !

49

Nisip bituminos pentru Casa Poporului...

Fost-am reporter în mina cu nisip
Bituminos din sat slovac : *Budoi*
Și - n al adâncului preacald butoi
Mi s-a-nnegrit deodată albul chip:

Acolo nu auzi cirip-cirip,
Ci doar ortacii în prelung convoi
Cu târnăcoape- nfîpte-n unsul sloi
Să îl încarce-n vagonete tip.

Afară –ntr-un depozit uriaș
Un inginer și anonim savant ²⁵

Mi-a arătat calupuri: nu de caș,

Ci de un strașnic bitum performant:

Casei Poporului, un uns răvaș

Scris de minerii prăbușiți în neant.

²⁵ Pe vremea când eram reporter la revista *Flacăra* l-am întâlnit pe inginerul chimist *Ernest Varadi*, o adevărată somitate în domeniu și care cu ocazia unei documentări pentru un reportaj mi –a aratat miile de calupuri din bitum ce urmau să fie expediate la *Casa poporului*, aflată pe atunci în plină construcție. Varadi Ernest s-a născut la data de 15 februarie 1910, la Oradea din părinții Edmund și Viorea, a urmat Liceul evreiesc, apoi cursurile renumitei Politehnici din Dresda pe care le-a absolvit ca inginer chimist și mineralog. La unitatea din Derna unde s-a transferat în toamna anului 1940, a rămas până după pensionare. Aici și-a amenajat un laborator, prin mijloace proprii, pentru a cunoaște și a pune în valoare prin cercetări **șisturile bituminoase** – zăcământ deosebit de răspândit în zonă. Din inițiativa sa au fost construite aici secții de producție pentru punerea în practică a cercetărilor, produsele astfel obținute constituind marfă de export într-o serie de țări dezvoltate. A colaborat cu specialiști care lucrau la laboratoarele de profil din Germania și Elveția. Varadi a realizat din șisturile bituminoase din Bihor un ulei care **rezista (rămânea fluid) până la – 60 grade Celsius**, față de maximum, - 20 grade Celsius, performanță realizată până la acea dată numai de americani. Uleiul polar și-a găsit o largă întrebuințare în primul rând în aviație, URSS realizând la numai câteva luni de la apariția invenției, mai exact în 1952, în **premieră mondială, primul zbor peste Polul Nord**. Această invenție i-a adus titlu de Laureat al Preminului de Stat al RPR și decorația Ordinul Muncii Clasa a III-a. Este autorul, fapt tot mai confirmat, a **polimerilor**, invenție cedată Elenei Ceaușescu, care și-a făcut un titlu de glorie internațională, răsplătindu-l pe Varadi cu propunerea repetată de a deveni directorul general al Institutului de Cercetări în chimie din București, propunere refuzată cu modestie de savant, pentru simplul motiv că Derna îi putea aduce satisfacții profesionale mult mai mari. A fost propus și pentru funcții înalte în ministerul de resort, de asemenea refuzate. Varadi avea o fire închisă și retrasă, comunica greu, mai ales după 1944 , când și-a pierdut în Holocaust, la Auschwitz, ambii părinți, soția și cei doi băieți. Varadi Ernest a dorit ca de o bună parte din averea sa să beneficieze cei nevoiași, copiii dotați și bătrânii. Am scris de nenumărate ori despre el în cotidianul **Crisana**. În anul 2005, singuraticul savant chimist a primit Titlul de „Cetățean de onoare al municipiului Oradea” – post mortem (n.a.)

50

Raiul unor arabi e-n lumea asta...

Raiul unor arabi e-n lumea asta:

Kuweit, Quatar, Irak, Algeria

Arabia Saudită, Oman, Nigeria,

Iran, Abu Dhabi, mai intră-n casta

Acelor țări ce nu cunosc năpasta

Lumii a treia cu mizeria,

Foametea, malaria, difteria,

Și-nvață poker, remi și canasta:

Libia, țara cu tălpile-n Sahara,

Toate , unindu-ntr-un club: *O.P.E.C.*,

Să fie suportabilă povara

Celor ce mănăcă pulpe de berbec,

Căci peste dune, toamna, iarna, vara,

Plouă dolari; aproape că se-nnec!